

1208
1. písomná zmienka

CHTELNIČAN

štvrt'ročník obce Chtelnica

ROČNÍK VII.

APRÍL-JÚN 2017

ČÍSLO 2

TEREZIÁNSKE SLÁVNOSTI

5. AUGUST 2017

PROGRAM:

KAŠTIEL ČHTELNICA

- 11:00 - SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE
 - REMESELNÉ DIELNE
 - DETSKÉ ATRAKCIE
 - HODOBNÝ PROGRAM

- 14:00 - HISTORICKÝ SPRIEVOD MÁRIE TERÉZIE
 17:00 - VESELOHRA V PODANÍ DIVADLA „OCH“ - KONTESA
 18:30 - HODOBNÝ PROGRAM

VSTUPNÉ 5€
 DETI DO VÝŠKY MEČA ZADARMO
 BOHATÉ OBČERSTVENIE

KAŠTIEL ČHTELNICA

Občianske združenie
Zámok Hlohovec

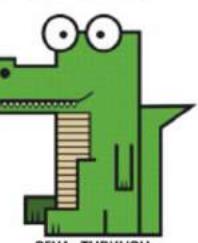
DENNÉ LETNÉ TÁBORY
ČHTELNICA
KROKODUB

TURNUSY:
 3.7. - 7.7.2017
 10.7. - 14.7.2017
 17.7. - 21.7.2017
 24.7. - 28.7.2017

KONTAKT

0905 482 449
www.facebook.com/krokodub

CENA TURNUSU:

55€

OBČIANSKE
ZDROUŽENIE
NAŠA
ČHTELNICA

POZOR! ZMENA Miesta!

DENNÉ LETNÉ TÁBORY KROKODUB
SA BUDÚ V ROKU 2017 KONAŤ V DOLNOM LOPAŠOVÈ (U POĽOVNÍKOV)

Milí čitatelia!

V poradí už druhom tohtočnom číle Vám opäť prinášame články od pravidelných prispievateľov, prostredníctvom ktorých Vám chceme priblížiť dianie v našej obci.

V tomto číle sa napríklad dozviete o úspechu mladého Čtelníčana Filipa Tomášku, ktorý vymyslel cyklo-nabíjačku. Tradične sa venujeme pravidelným kultúrny akciám na našej obci - tentokrát to je Deň detí spojený s divadelným popoludním, výlet členov KRUHu, dve výstavy v Malokarpatskej galérii, či štvrtý ročník plesu seniorov. V okienku záhradkára J. Piešťanský uzavírá kapitolu o pestovaní cesnaku. V záverečných zhnutiach školského roka 2016/2017 sa dozviete o dianí v MŠ a ZŠ v Čtelnici. Po prispevkoch s kresťanskou tematikou budeme pokračovať v zápisoch z kroniky z roku 1967 a dozviete sa aj niečo viac o osobnostiach Čtelnice. Nechýba ani športová rubrika, v ktorej je zahrnutý Beh oslobodenia, postup mužstva do vyššej ligy v stolnom tenise a článok o poľovníctve.

Zároveň by sme Vás všetkých chceli touto cestou pozvať na podujatie s názvom Tereziánske slávnosti, ktoré sa uskutoční v chtelnickom kaštieli 5. augusta 2017. Okrem historického sprievodu s Máriou Teréziou, ktorá sa k nám dovezie na honosnom koči, budete mať možnosť vidieť sokoliarov, šermiarov a divadelné predstavenie „Kontesa“ v podaní hercov z divadla „OCH“ Čtelnica.

Ďalšie podujatia, na ktoré Vás srdečne pozývame je letné Kino pod hviezdami. Tento rok dostal priestor oscarový film Gravitácia a dramatický slovenský film Eva Nová.

Ak budete mať nejaké otázky, priopomienky alebo nápad ako zlepšiť obecné noviny, neváhajte nás kontaktovať.

-red-

Z OBECNEJ MATRIKY

Srdečne blahoželáme...

94 rokov oslavila

Emília Postlová

93 rokov oslavili

Štefánia Tomaškovičová
Anna Lukáčová

92 rokov oslavila

Agneša Cepková

90 rokov oslavili

Emília Kadúcová
Želmíra Abramovičová

85 rokov oslavili

Alžbeta Jarábiková
Jozef Ilenčík
Ľudovít Vrábel'

80 rokov oslavili

Anna Ilenčíková
Ján Uhrovič

Vitajte medzi nami!

Natália Rešková
Ján Lukas Bolla

Veľa šťastia na spoločnej ceste životom...

Soňa Masáriková
a Vladimír Kollárik,

Ing. Veronika Lopatková
a Jozef Polakovič,

Ing. Zuzana Bíliková
a Ing. Ján Ferenčík,

Zuzana Hrašnová
a Milan Paufler,

S úctou spomíname...

Gizela Herceková 75 r.
Kvetoslava Zelinová 61 r.
Ivan Mihálik 71 r.
Mikuláš Prvý 85 r.
Vladimír Chnapko 61 r.
Agneša Prvá 83 r.
Anna Jurinová 73 r.
Oľga Sojáková 94 r.
Marián Blažko 63 r.

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Milí čitatelia,
vitajte pri čítaní riadkov letného čísla
obecných novín Chtelničan.

„Nech žije leto“, to si isto vravia hlavne školáci, dovolenkári a všetci, ktorým nevadia alebo ktorým dokonca prospievajú čoraz silnejšie lúče slnka. Slnka životodarného, ale aj neúprosného svojou silou a intenzitou. Počas letných horúcich dní a nocí však budeme hľadať aj úľavu pred slnkom a horúčavami, hľadať vodu na ovlaženie tela. Tá sa vo zvýšenej miere bude využívať aj na polievanie, aby rastliny, ktoré nám majú priniesť úrodu, prípadne potešenie očí, prezíli obdobie horúčav a sucha. Slnko a voda sú dve protikladné veličiny, bez ktorých nie je možná naša existencia. Využitie slnka aj vody sa pre budúcnosť ľudu stáva postupne tým najdôležitejším faktorom udržania života na zemi. Dokonalé využitie potenciálu oboch faktorov je tou najlepšou cestou trvalo udržateľného rozvoja v obci, na Slovensku a na celej zemi. V našej obci už niekoľko rokov viaceré domácnosti využívajú slnečnú energiu prostredníctvom slnečných kolektorov na ohrev vody a dokonca občania našej obce prevádzkujú tri slnečné elektrárne. Využitie slnečnej energie sa stalo bežnou praxou, čo je potešiteľné. Využitie vody a jej potenciálu je trošku zložitejšie. Zdá sa, že pre našu obec máme dostatočné množstvo pitnej vody. Mnohí si však isto pamäťajú osemdesiate roky 20.teho storočia, keď v našej obci bol častokrát nedostatok pitnej vody. V letnom čase sa spotreba vody zvyšuje a nemôžeme sa spoliehať na to, že dostatok vody je trvalý stav. Situácia sa môže zmeniť veľmi rýchlo. Pitná voda a dažďová voda sú akési spojené nádoby. Využitie vody z potokov, ktoré pretekajú našou obcou je samozrejmosťou, ale väčšie využívanie dažďovej vody je len v začiatkoch. Naša obec ako stavebný úrad rieši pri stavebných konaniach pre stavebné povolenie nové rodinné domy, pri ktorých je využitie dažďovej vody projektantom zanedbané a zanedbávané. Treba si uvedomiť, že voda je potrebná pri udržiavaní zelene v okolí domov a pri využití pitnej vody na polievanie platíte zbytočne veľa. Pre obec má však hospodárenie s dažďovou vodou a hľavne jej zadržanie na vašich pozemkoch oveľa väčší význam. V zmysle zákonov SR je za dažďovú vodu, ktorá padne na pozemok, zodpovedný majiteľ pozemku. V kolaudačných povoleniach na užívanie rodinných domov je určené, že dažďové vody budú odvedené po pozemku. To znamená, že dažďová voda bude zo spevnených plôch odvedená do trávnika, prípadne do záhrady, kde vsiakne. Mnohí však túto povinnosť ignorujú a dažďovú vodu jednoduchým spôsobom odvedú na obecné plochy. Ak spočítame plochy striech domov v našej obci a tiež krásne veľké parkovacie miesta pri jednotlivých

domech z betónu a dlažieb, tak v čase dažďov mame na obecných komunikáciách mnohonásobne viac vody ako na samotné cesty napríklad. Následkom toho sa po cestách vyslovene valia rieky vody, ktoré vychádzajú z dvorov. Samozrejme, v častiach obce kde nie sú dokončené komunikácie, táto nahromadená dažďová voda vytvára problémy. Kanalizačné systémy na odvod povrchovej vody sú navrhnuté a navrhované len pre plochy ciest a chodníkov. Takže je v dnešnej dobe žiaduce, aby ste si budovali rezervoáre na dažďovú vodu, ktorú viete využiť na polievanie záhrad a zelene a zároveň ochrániť svoj a aj susedov majetok pred poškodením. Podzemný rezervoár je v čase sucha vitaným zdrojom vody. Pri nových konaniach pre stavebné povolenie bude podobné riešenie nakladania s dažďovými vodami náš stavebný úrad vyžadovať.

V letných mesiacoch sa stretajú dve oblasti ľudskej činnosti, je to intenzívna práca hlavne v oblasti poľnohospodárstva a stavebnictva a dovolenkovanie. Dva protipóly bežného života, keď si jedni užívajú a druhí pracujú. Deti, tie si budú užívať prázdniny, budú viac na uliciach skúšať svoje vylomeniny všetkých druhov. Každý si prežíva svoje detstvo a vie, že sa tomu nedá zabrániť. Dôležité však je, aby sa predišlo ich zraneniam a hmotným škodám. Preto ich treba upozorňovať a určovať im hranice normálnosti. Nemôžeme sa uzatvárať pred svetom len do utility s vlastnými starosťami, do umelého sveta zábavy a ilúzii. Ak nebudem upozorňovať na problémy a usmerňovať mladšie generácie, postupne sa nám podarí vychovať generáciu apatických občanov a radikálov s extrémistickou orientáciou. Konštatovanie: „Ved, čo ja s ním? Nech si to rieši niekto iný.“ sa každému vráti v neskoršom čase s ešte horšími následkami.

Milí čitatelia, aj napriek tomu, že som na úvod otvoril zložité témy, verím, že ostatné príspevky tohto čísla sa budú niesť v znamení letnej pohody.

Prajem všetkým krásne leto, dovolenkárom pokojný návrat domov a Vás, ktorí budete dovolenkovať doma, pozývam na podujatia, ktorími Vám chceme spríjemniť leto v našej obci. Na prelome júna a júla je pre Vás pripravené Kino pod hviezdami, v auguste Tereziánske slávnosti a na začiatku septembra koncert Art music orchestra.

Ing. Peter Radošínský
Starosta obce

Vrbovskí gymnaziisti vytvorili bezkontaktnú nabíjačku

Študenti gymnázia J. B. Magina vo Vrbovom – Chtelnicičan Filip Tomáška a Adrián Páleš z Piešťan vymysleli cyklo-nabíjačku. Na celosvetovej olympiáde vedeckých projektov v Houstonе získali tretie miesto v kategórii Energy. Prinášame Vám rozhovor s Filippom Tomáškom z Chtelnice.

Priblíž nám, ľakom, projekt Ridelo.

Vytvorili sme svetovo prvú bezkontaktnú cyklo-nabíjačku pre prenosné zariadenia, ktorou si môžu cyklisti dobiť napríklad telefón počas jazdy alebo po jej skončení. Využívame našu vlastnú technológiu založenú na princípe magnetov, vďaka ktorej sme odstránili nadbytočný odpor a hluk, ktorý vzniká pri použití klasického alebo nábojového dynama. Produkt umožňuje nabítie zariadenia pomocou šliapania na bicykli. Riešenie tohto problému power-bankom je napríklad pre cyklo-turistov, ktorí idú na dlhšie výlety problematické, keďže aj tie najväčšie power-banky vydržia len pár nabítí a tie s vysokou kapacitou sú pomerne dosť ľahké a málodesky majú priestor pre ich nabíjanie. Taktiež existujú aj solárne nabíjačky, avšak tie sa dajú plne používať len v slnečnom počasí.

Ako došlo k zrodu takéhoto nápadu?

Bolo to počas stredoškolskej súťaže EnerSol (súťaž zameraná na obnoviteľné zdroje energie). Počas obednej prestávky sme sa s Adriánom dali do reči (Adrián bol na súťaži s bicyklom, ktorý nabíjal telefón a ja s projektom Eco-dom). Uvažovali sme, čo keby sme spravili z bicykla, ktorý nabíja telefón univerzálnu nabíjačku, ktorú si môže každý nainštalovať na vlastný bicykel a nabíjať si rôzne prenosné zariadenia. Ja som skôr zameraný na business a celkovú strategiu

• Filip Tomáška a Adrián Páleš

projektu, zatiaľ čo Adrián je technicky zameraný a pracuje na vývoji nabíjačky spoločne s našim polským vývojovým partnerom, ale keď príde na dôležité rozhodnutia, rozhodujeme spolu.

Na akých súťažiach si sa zúčastnil?

Start-up VŠEM súťaž - víťaz Nápad Roku 2016 - finalista

Czech Creative Business Cup - TOP 8 projektov Start-up týždňa - tyinternety.cz
CESA2016 - národný finalista (SK)

Start-Up Summit CZ 2016 - speaker

Wolvessummit 2016

Festival vedy a techniky - víťaz

Grant od Ministerstva školstva na vývoj inovatívnej cyklo-nabíjačky

Jeden zo 4 projektov zo Slovenska v celosvetovej kampani organizovanej pod záštitou UNESCO

CEE Innovators Summit 2017 s premiérmami krajín V4 - prezentujúci

celoslovenské kolo Festivalu vedy a techniky, ktoré sa konalo v novembri 2016 a Slovenské elektrárne nás vyslali do USA.

I-SWEEEP project olympiad hostí už po 10 rokoch projekty a talentovaných žiakov z celého sveta. Je to svetovo najväčšia súťaž zameraná na obnoviteľné zdroje energie. Tento rok sa na súťaži zúčastnilo necelých 500 projektov zo 60 krajín celého sveta. Nás zaradili do kategórie Energy, kde sme obsadili 3. miesto.

Aké máš záľuby vo voľnom čase?

Trávim čas s blízkymi, rád športujem a ešte radšej cestujem.

Aké sú tvoje plány do budúcnosti?

Ďalej pokračovať v práci na projekte, a popri tom vyskúšať štúdium na vysokej škole. Uvidíme ešte ako sa projekt vyvinie, a či budeme mať na štúdium čas.

-red-

foto: www.startup.sk

4. ročník plesu seniorov

A opäť bolo veselo! Jednota dôchodcov v Chtelnici zorganizovala už štvrtý ples seniorov, ktorý sa uskutočnil 26. mája 2017 v miestnom kultúrnom dome. Všetkých zúčastnených, ako i hostí – starostu P. Radošínskeho, okresného predsedníčku JDS Ilavskú i predsedov ostatných organizácií, srdečne privítal a ples zahájil predseda JDS pán

Ing. Jozef Mesák a poprial prítomným veselú zábavu – a o tú sa postarala hudobná skupina RELAX, ktorá hrala do tanca aj na dobrú náladu. Mal sa veru kto baviť, veď plesu sa zúčastnili mestní seniori i seniori zo širokého okolia - z Hubiny, Moravian, Piešťan, Krakovian, Vrbového, Prašníka, Šterús, Dolného Lopašova, Lančára, Veľkých Kostolian, Nižnej, Rakovíc, ale i zo susedného okresu Trnava – seniori z Dechtíc.

Prostredníctvom tohto článku sa chceme srdečne podakovať našim štedrým sponzorom, ktorí sa postarali o bohatú a hodnotnú tombolu – OÚ Chtelnica, PD Chtelnica, Pekáreň Prítrský, Kaderníctvo Švančarová, Všeličo – M. Krajčovič, PT Chtelnica, Kozmetika Katka, Pedikúra Chtelnica, Kvetinárstvo Hermannová, First – J. Piačka, Lekáreň Chtelnica, Kvetinárstvo – J. Brichtová, Slovakia Chips, Bašnák M. ml., Ing. Hudák, Ing. Purgiňa, A. Jedličková, manželia Cepkoví, PD Nižná, PD Šterusy, PD Dolný Lopašov, PD Dechtice, Magická noc Veselé, Chateau Krakovany, Školuda Trstín, penzión Vyšehrad Turčianske Teplice a samozrejme všetkým členom JDS v Chtelnici, ktorí sa aktívne i sponzorským zapojili do príprav tejto akcie. Všetci majú veľkú zásluhu na tom, že ples bol úspešný, ale i dôstojne reprezentoval spoločenský, kultúrny a ľudský potenciál našej obce.

Text: Výbor JDS

Foto: Archív obce

• Zábava v plnom prúde

Počas MDD sme vstúpili do povestí a legiend

- Rozprávkové postavy z legiend

Po úspešnom predstavení odohranom v priestoroch chtelnického kaštiela z konca novembra 2016 pod názvom Ozveny zabudnutých nárekov, ukazujúceho výjav zo života krvavej grófky Anny Rosiny Listiusovej známej aj ako Šintavskej bosorky, sa občianske združenie Zámok Hlohovec podujalo prezentovať ďalší divadelno-dramatizovaný pohľad do histórie, tentokrát približujúci legendy a dávne príbehy zo starého Hlohovca. Cesta za legendami viedla nielen priestormi kaštieľa, ale zaviedla návštevníkov aj do blízkeho parku s rybníkom. Záujemcovia o toto dobrodružstvo spoznali postupne šesť príbehov, ktoré vám v krátkosti predstavíme.

Je viac spôsobov, ako vstúpiť do povestí a legiend. Dávajte pozor pod nohy, kam šliapete, pretože tajomný Bludný koreň Vás môže zneistiť a zamotať tak, že cestu von z lesa bez pomoci len tak ľahko nenájdete. Úloha prvej, iniciačnej legendy, bola zasvätiť návštevníkov do príbehu a dodať im odvahu, aby absolvovali našu nevšednú cestu.

Druhá scéna dýchala na nás tajomstvom skrývajúcim sa v magickom mieste zvanom Čertov kruh, ktorý sa nachádza za južnými múrmami hlohovského hradu v panskej obore. Na tomto mieste bosorky spoločne so svojou kráľovnou Annou Rosinou prevádzali magické rituály, z ktorých tuhla krv v žilách. Bránu do pekla a ukážku čiernej omše predvedli tančnice, tentokrát v úlohe bosoriek, z tančnej skupiny Safirah.

Ďalší príbeh sa odohral pred mnohými rokmi, keď nebolo ešte ničím zvláštnym, ak krajinou preletel drak. Usídlil sa pod hlohovským hradom. Keď pán hradu kázał vyhlibiť studňu, narazili kopáči pri práci práve na túto spiacu obludu, ktorá mala veľké slizké a šupinaté telo ako jašter a obrovskú žabiu papuľu ani vráta. Scénu o drakoví pod hlohovským hradom stvárnili ochotníci domáceho divadla OCH.

Príbeh hlohovských obrancov, ktorí statočne bránili hlohovský

hrad pred osmanskou armádou sme si mohli pozrieť v bravúrnom prevedení historickej skupiny Ricasso. Hlohovčania statočne odolávali niekoľkonásobnej presile nepriateľa, no namesto toho, aby sa vzdali, využil lešť. Do hradu nastrčili atrapy vojakov a sami utiekli podzemnými chodbami, ktorými je mesto známe.

Alejou popod korunu staručkých stromov, najmä líp, sa naši pútenci povestami dostali k rybníku, kde na nich čakal príbeh o zlomyseľnom vodníkovi. Bol nepriateľom mlynárov – lámal im mlynské kolá, potápal mlyny a sypal múku do vody. Jedného dňa uniesol ako svoju nevestu najkrajšiu mlynársku dcéru, čo ho nakoniec stalo život. Príbeh stvárnili dobrovoľníci z o.z. Zámok Hlohovec.

Ten kto počul záverečnú povest, tomu drkotali zuby od strachu a zimomriavky tancovali po tele. Boli sme svedkami netradičnej a zvrátenej stávky, ktorá sa odohrala pod kopcom Gábor na mieste zvanom Katova medza, kde lakomý hlohovský meštan spoločne s trnavským katom chceli naučiť chodiť človeka bez hlavy. Túto udalosť stvárnila skupina historických scén a hudby Tormen, ktorá doň pridala aj kus svojského a veľmi chytľavého humoru.

Celkovo sa podieľalo na prechádzke legendami a povestami v chtelnickom kaštieli približne tridsiatka hercov a predstavenie si pozrelo počas piatich vstupov viac ako 150 návštěvníkov. Ďalší sa s nimi fotili v priestoroch pred kaštieľom, kde prebiehali rôzne hry a remeselné dielne pre deti. V mene o. z. Zámok Hlohovec sa chceme podakovať všetkým účinkujúcim za profesionálny prístup, ľuďom, že si našli čas a strávili príjemné popoludnie v krásnom prostredí a nakoniec obci Chtelnica a jej starostovi, že vytvorili prajnú a priateľskú atmosféru, v ktorej sme sa cítili ako doma.

Text: o.z. Zámok Hlohovec

Foto: Archív obce

- Remeselné dielne

Oravského paleta 2017

Chtelnická verejnosť si už zvykla, že v čase konania tradičného chtelnického jarmoku sa koná i výstava výtvarných prác žiakov Cirkevnej základnej umelcokej školy sv.

Gorazda vo Vrbovom, ktorá nesie názov Oravského paleta. Málokto si však uvedomí, že v tomto roku to bol už jej 13. ročník. Svoju história totiž začala výstava písat už v roku 2004. Vtedy sa organizátori rozhodli vystaviť práce žiakov a učiteľov mimo školu s cieľom osloviť širšiu verejnosť. Výstava sa konala v Dome záhradkárov, ktorí vyšli organizátorom

v ústrety. Prvý ročník výstavy nemal názov, ale v tom období zomrel chtelnický výtvarník, maliar a grafik, tiež bývalý riaditeľ ZŠ v Chtelnici Július Oravský, ktorý vychoval mnoho talentov a zanechal v Chtelnici hlbokú stopu. Preto sa organizátori rozhodli pomenovať výstavu Oravského paleta.

Tento rok bola výstava umiestnená v reprezentatívnych priestoroch Malokarpatskej galérie. Jej otvorenie bolo v piatok 20. mája 2017. Kurátorkou výstavy bola Andrea Michaličková. Prítomným sa okrem starostu obce Petra Radošinského prihovoril aj spoluzakladateľ výstavy dôstojný pán farár Rastislav Nitran. V hudobnom

programe vystúpili taktiež žiaci CZUŠ sv. Gorazda, gitaristi, ktorých pripravuje p. učiteľ Tomáš Slabý. Menovite to boli: Juraj Roháč, Daniel Uváčik, Matej Cepko. Architektúru výstavy i grafický dizajn mal na starosti pán Matej Slabý. Hoci patrí veľká vďaka chtelnickým záhradkárom, že dlhé roky vychádzali organizátorom výstavy v ústrety a poskytovali im priestor, predsa musíme uznať, že umiestnenie výtvarných prác v priestoroch Malokarpatskej galérie im pridalо na hodnote.

Text: Mgr. Ružena Lukačovičová

KRUH mapuje poklady Slovenska

Club regionálneho umenia a histórie Chtelnica a fotoklub T. Trnava sa vybrali na spoločný, náučno-poznávací výlet za kultúrnymi a historickými zaujímavosťami Slovenska. Tentokrát cieľom ich záujmu bola banská lokalita, kde sa v minulosti ťažilo a ešte z časti aj v súčasnosti ťaží zlato a striebro. Štiavnické vrchy, ktoré sú „prešpikované“ veľkým množstvom chodieb a niekoľkými ťažobnými štôlňami, v minulosti veľmi ovplyvnili život ľudí pod týmto pohorím. Najviac v Banskej Štiavnici a Hodruši Hámroch. Práve tieto miesta navštívili s fotoaparátmi a dobre „pomostenými päťami“. Ukázalo sa na tvaru lokality, že táto predvídavosť bola namieste, no i tak nestihli navštíviť, prezrieť a samozrejme naťaťať všetky interesantné miesta. Niektoré námety zostali zatiaľ len v zálohe, aby sme mali dôvod sa sem ešte niekedy vrátiť. Aj keď zloženie výpravy patrilo do vyšej „cenovo-vekovej“ skupiny, úlohu zvládli bez ujmy a so ciou, lebo milujú Slovensko a väzia si jeho prírodné bohatstvo, kultúrno-historické pamiatky a ľudí, ktorí v nom žili a žijú.

Banskej Štiavnici – jednému z najkrajších a historicky najvzácnejších miest na Slovensku, sa v roku 1993 dostalo najvyššieho medzinárodného uznania, keď historické jadro a jej technické pamiatky v okolí boli zapisané na listinu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Banskej Štiavnici boli v roku 1238 udelené prilégiá kráľovského mesta. Od jej vzniku bola

• Členovia KRUH-u na výlete: S. Slabý, P. Babka, P. Vráblik, C. Grebečí, J. Ševeček, foto: V. Lužinský

úzko späť s baníctvom. Od 13. do konca 18. storočia bol banskostíavnický rudný revír najprodukčnejší v ťažbe striebra v Európe a aj v ťažbe zlata patril k významným producentom. Zriadenie Vysokej banskej školy v roku 1762, neskôr premenovanej na akadémiu, prvej svojho druhu na svete, bolo významným medzníkom mesta. Popri ťažkej, namáhavnej práci baníka, dokázali títo ľudia vybudovať od roku 1744 za sedem rokov

komplex sakrálnych stavieb a citlivu ich umiestniť do prírodného prostredia – Banskoštianickú Kalváriu.

Tak ako platí v iných prípadoch, aj tu platí: za všetkým hľadaj človeka! Tak ako si Banská Štiavnica získala medzinárodné uznania, mala by si získať predovšetkým to naše. To naše – šiestich členov výpravy si získala.

Text: Vladimír Lužinský

Malokarpatská galéria privítala mladých absolventov

Dňa 25. marca 2017 bola v Malokarpatskej galérii v Chtelnici otvorená absolventská výstava mladých fotografov Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra v Bratislave. Vystavovalo šesť dievčat: Ema Fajnorová a Bianka Masničáková z Bratislav, Barbora Hrubošová z Veľkých Levárov, Kristína Krúžková zo Skalice, Katarína Tomovičová z Malack a Petra Bašnáková z Chtelnice. Fotografické oddelenie je jedným z deviatich odborov, ktoré je možné na tejto škole študovať. Škola je najstaršou a najvýznamnejšou ustanovizňou svojho druhu na Slovensku. Vystavené fotografie študentiek boli ukázkou prác,

ktoré vznikli v rámci rôznych cvičení pod vedením pedagógov. Všetky dievčatá svojimi pracami potvrdili, že si vybrali správne a právom sa stanú absolventkami tejto výnimočnej školy.

Kurátorkou výstavy a zároveň i vystavujúcou bola profesionálna fotografka Judita Csáderová, ktorá po absolvovaní Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra v Bratislave študovala na Filmovej akadémii múzických umení v Prahe. Od roku 1993 pôsobí v spomínamej Škole úžitkového výtvarníctva ako pedagogička. Judita Csáderová je spoluorganizátorkou nadácie FOTOFO a predsedníčkou Združenia slovenských profesionálnych fotografov pri Slovenskej výtvarnej únii. Jej diela boli vystavené na viac ako 25 kolektívnych výstavách v 12 štátach sveta. Judita Csáderová je držiteľkou titulu Osobnosť slovenskej fotografie.

Fotografie prezentované na výstave boli ukázkou z jej dlhoročnej tvorby. Výstava bola akýmsi záverečným cvičením a výzvou na zamyslenie sa nad prípadnými nenápadnými stýčnými bodmi v práci vekovo vzdialených absolventiek jednej školy. Jej názov - Kúsok spolu - bol preto viac ako symbolický.

Aj kultúrny program na otvorení výstavy bol pre všetkých prítomných hlbokým umeleckým zážitkom. Najskôr všetkých prekvapilo gitarové sólo študenta 3. ročníka Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydra v Bratislave Richarda Gottschalla, ktorý sa predstavil ako veľmi talentovaný hudobník. A hoci folklórna skupina rodiny Hlbockých je už v Chtelnici známa, i oni opäť príjemne prekvapili. Čo dodať? Snáď len to, že v budúcnosti sa ešte v Chtelnici dočkáme podobných výstav mladých talentov. Ved' ak má národ takú mládež, nemusí sa báť o svoju budúcnosť.

Text: Mgr. Ružena Lukačovičová

• Folklórna skupina rodiny Hlbockých, foto: Cyril Grebečí

Sadenie cesnaku kuchynského z pacibuliek

Cesnak kuchynský patrí medzi rastliny, ktoré sa rozmnožujú **vegetatívnym spôsobom - cibuľkami**. Tieto skôr poznáme pomenované ako strúčky. Pri ich vysádzaní sa veľmi často stretávame s radami, že ak chceme dosiahnuť vysokú úrodu a vyrovnané jedince, tak je vhodné vysadzovať iba strúčiky obvodové. Pri takomto spôsobe výsadby spotrebovávame veľké množstvo sadiva, ktoré spravidla musíme aj moriť, čo zvyšuje náklady na založenie porastu.

Ak chceme získať kvalitné sadivo, tak nemusíme využiť iba obvodové strúčky, ale u vykvitnutých a dozretých cesnakov paličiakov sa dajú využiť i **pacibuľky z kvetných stvolov**. Kvetné stvoly treba pozberať tesne pred ich vypadávaním, najlepšie s celou rastlinou a dosušiť ich v tieni. Získané pacibuľky sú malých rozmerov (nejedná sa o semená) a nízkej hmotnosti, čo dáva výhodu, že ich môžeme sadiť hustejšie. Tento spôsob pestovania je pomerne náročný, hlavne pri extrémnom počasí. Ak je príliš vlhko, tak ich prerastá burina, pričom pri jej odstraňovaní sa stáva, že s jej koreňmi vytrhneme i vyvíjajúcu sa a pomerne jemnú rastlinu cesnaku. Ak je príliš sucho, tak porast rýchlo žltne, vysychá a nevyvinie sadivo požadovanej kvality. Ak porast uschol a nedokážeme ho vybrať, tak dá sa v hriadke ponechať a čakať do budúceho roka kedy znova výjde z pôdy a začať s jeho ošetrovaním.

Získavaním sadiva z pacibuliek treba počítať s tým, že po jesennej výsadbe v nasledovnom roku máme k dispozícii **nedelené cibule** tvaru guľôčky. Takýto cesnak sa nazýva i mäsiarsky. Získané sadivo vysádzame opäť v jeseni, pričom nám prinesie úrodu delených cibúľ (hlaviček so strúčikmi) až v poradí druhom roku. Jedná sa teda o dvojročný pestovateľský cyklus. K tejto metóde výroby cesnaku ešte podotýkame, že

• Vzorka rozličných typov pacibuliek

získavame zdravšie jedince ako pri sadení klasickým spôsobom. Ak sa rozhodneme pre túto metódu, tak potom je vhodnejšie práve z nej využiť strúčiky na ďalšiu jesennú výsadbu.

V súčasnom období ide do popredia sadenie francúzskych odrôd cesnaku nepaličiaku, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za úrodnejšie, ale i rizikovejšie, pretože postupom času sa u nich úroda znižuje. Ako zaujímavá odrôda je jesenný cesnak **Germidour**, ktorý inklinuje k tvorbe pacibuliek, ale nie do kvetných stvolov. Po zimách, na jar kedy sa striedajú vysoké a nízke teploty a výkyvy počasia zapríčinené týmto javom cesnak začne vytvárať **pacibuľky bazálne alebo stonkové**. Bazálne pacibuľky sú také, ktoré sa vytvoria na vrchole cibule, ktorá tým nadobudne hruškovitý tvar. Stonkové pacibuľky sa vytvoria v niektornej časti stonky, pričom sa taktiež stáva, že sa vytvoria i v rôznej vzdialosti nad sebou. Vytváraním bazálnych alebo stonkových pacibuliek sa hovorí o tzv. poschodovom cesnaku. Poznamenávame, že keď sa vyskytne jav tvorby pacibuliek, tak cesnak nadobúda charakter paličiaka, jeho cibule sú menšie z dôvodu, že živiny putovali do pacibuliek, ktoré sa nedajú odstrániť kastráciou tak, ako je to u kvetných stvolov.

Na druhej strane je nutné podotknúť, že to, čo sme stratili na cibuli, tak získame na veľkosti pacibuliek (čím sú bližšie k báze, tým sú väčšie), ktorých oproti tým kvetným je preukazne menej. Práve ich veľkosť je významná, pretože pripomínajú miniatúrne, atypické, rôzne formované strúčiky, ale s rozoznateľnými koncami pre zakladanie koreňov a vyrastania stoniek. Z nich sa získavajú i omnoho väčšie cibule. Ďalším

významným faktorom je i to, že pacibuľka v oveľa menšej miere je napádaná chorobami mikrobiálneho pôvodu alebo parazitmi. Pri vysadzovaní stonkových alebo bazálnych pacibuliek zostáva ešte zaoberať sa **termínom výsadby**. Ak ich sadíme v jeseni alebo pred zimou, tak pri zbere úrody získame drobnejšie buď delené cibule alebo aj väčšie nedelené. Pri nedelených často vzniká riziko, že na povrchu sú hladké, ale vo vnútri už majú založené cibuľky, čo po výsadbe najčastejšie spôsobí vyrastanie dvojakov, prípadne i trojítých alebo viacnásobných jedincov v trse. Ak chceme tento jav obmedziť, tak je vhodnejšie prikloniť sa k výsadbe až koncom zimy alebo veľmi skoro na jar. V prípade, že sa zima vráti na dlhšiu dobu, tak spomínané riziko tvorby nedelených cibúľ, ale so založenými cibuľkami pretrváva.

Z doteraz uskutočnených overovaní sme zistili, že pestovanie cesnaku z pacibuliek, ktoré sme ani nenamorili a následným zasadením nedelených cibúľ sme získali vyššie úrody, pretože nedelená cibula mala vyššiu hmotnosť ako obvodový strúčik.

Text a foto: Ján Piešťanský

• Parcela vytvorená za didaktickým účelom, na ktorej sa nachádzajú cesnaky z rozličných materských sadivových materiálov

• Cesnaky, ktorých sadivový materiál tvorili nedelené cibule dopestované z bazálnych a stonkových pacibuliek

V našej škôlke dobre je!

Sme radi, že s príchodom jari a slnka sa nám darí. Môžeme sa pochváliť množstvom aktivít, ktorými sme plnili zameranie inovovaného Školského vzdelávacieho programu. Hoci sme celý školský rok venovali jeho naplneniu, jarné mesiace boli obzvlášť veľmi prajné na možnosti a príležitosti na plánované činnosti. Podte spolu s nami nahliadnúť bližšie: Prvým zameraním je priblížiť deťom ľudové zvyky, tradície a sviatky a utvárať pozitívny vzťah k obci, jej okoliu a regiónu.

Našu Chtelnicu sme poznávali nielen pravidelnými vychádzkami po jej uliciach, námestí, malého i veľkého parku, v okolí kaštieľa, blízkej prírody, ale aj prostredníctvom návštavy do Obecnej knižnice. Deti veľkých tried sa oboznámili s jej významom, organizáciou, prezerali si rôzne publikácie, počúvali rozprávku čitanú J. Sirotom. Pred Veľkou nocou sme poznávali veľkonočné zvyky - pleterie „šibákov“, vytváranie ozdob, maľovanie kraslíc tradičnými aj netradičnými technikami počas veľkonočných tvorivých dielni spolu s rodičmi. Morenu-pohanskú bohyňu Zimy sme sa pokúsili vyhnúť 6. apríla spolu s tanecným odborom CZUŠ sv. Gorazda Vrbové. Rozlúčka s hou bola s tradičnými sprivedomými obradmi - hodnením do vody a nesením letičiek a kraslíc. Hoci bolo počasie v ten deň dosť chladné, zvládli sme to, a úspešne odohnali jej čary. Deti prvýkrát zažili tento dátum zvyk. Aj zastarané hudobné nástroje niektoré deti videli a počuli prvýkrát. Ako napr. drumblú, ozembuch, heligónku, gajdy, rôzne písťalky, či hru na trubici od vysávača. Tieto nám predvedol p. Budinský z Očovej, starý svetaskúsený hudobník a spevák. Zapojil do svojej hudobnej ľudovej show deti aj paní učiteľky.

Aj environmentálne cítenie sa u detí najviac rozvíja zážitkami. Na Deň vody 22. marca ju deti pili, maľovali kvapky, pozorovali rôzne pokusy s hou, zahráli sa ako v prírode prebieha jej kolobej. Kreslili jej rôznorodé využitie v bežnom živote na plagát. Dňa 22. apríla na Deň Zeme sme podnikli turistickú vychádzku do blízkeho lesa, kde poznávali stromy, ich význam pre človeka a zvieratá. Na dvore a v okolí MŠ deti zbierali odpadky, separovali ich do nových nádob na triedenie odpadu na našom dvore. V apríli - mesiaci lesov nás navštívili pracovníci z Lesného závodu Smolenice. Počas rozprávania predstavili parohy srnca, jeleňa, muflóna, lopaty daniela a vábenie vysokej zveri. Vonku nakoniec deti zabavili pohybovými hrami o jaštericiach, predátorovi a netopierovi. Za živými hospodárskymi zvieratkami sme sa vybrali do vinnej oblasti Modry a jej okolia. Konkrétnie Pod Gaštankou - Farmou v Modre, kde sme absolvovali náučno – dobrodružný program Život na farme s indíciami a hľadaním zlatej podkovy. Deti počas hry zbierali viaceré indície, a tak sa dostali k mape, ktorá im pomohla nájsť ukradnutú podkovu. V priebehu hry sa dozvedeli o živote na farme a o zvieratkách, ktoré na nej žijú, ako sa o ne starajú. Potom nakŕmili kozičky a ovečky, dokonca česali koníkov. V týždni venovanému MDD deti videli cvičenie dravých vtákov počas vystúpenia sokoliarov. Sledovali správanie dravcov, ich výcvik a predvedenie ich reakcie pri love. Po letovej ukážke nasledovalo fotenie, čo deťom prinieslo nezabudnuteľný zážitok.

Prebúdzať a rozvíjať prosociálne správanie sa detí a ohľaduplnosť

• Vystúpenie sokoliarov

je našim ďalším cieľom. V marci deti veľkých tried navštívili svojich kamarátov v prvých ročníkoch ZŠ. Prváci sa predviedli svojimi úspechmi v škole: ako vedia čítať, písť, či počítať. Nasledovala spoločná pesnička a naši predškoláci sa predviedli, aké písmená z abecedy už poznajú. Zážitkovým učením si samé neskôr overili, ako sa sedí v školskej lavici, čo má mať žiak v aktovke, peračníku, či ako správne dopĺňať a pracovať s pracovným listom. Deťom sa návšteva v škole veľmi páčila a predškoláci sa už nemohli dočkať zápisu do I. ročníka. Vzájomnú kooperáciu rozvíjali, problémové učenie a učenie v skupinách si naši predškoláci užili aj prostredníctvom Legohodiny. Pod vedením skúsených inštruktorov Legovne z Jazykovej školy C&M Languages z Piešťan stavali zo stavebnice Lego Duplohojdáčku. Sociálna výchova sa takto prenesla do zážitkovej hry a deti boli pochválené inštruktormi vysokou mierou spolupráce, priestorovej predstavivosti a počúvania s porozumením. Na Deň matiek deti prejavili naopak citlivosť, lásku a vdaku. Svoje mamy potešili básňami, piesňami a prekáračkou „z rozkvítnej lúky“, keďže ich obsah bol o kvietkoch a vtáčikoch. Druhá veľká trieda predstavila aj divadielko: O vrabčekovi, ktorý vo svete hľadal čarowné slovíčka. Na záver svojim mamám deti odovzdali srdiečka a darčeky z lásky. Naši predškoláci boli veľmi milí a kultúrnym programom na obecnom úrade pobavili svojich novonarodených kamarátov počas obradu Uvitania do života. Zaspievali, zahrali divadielko, povedali básničku pre radosť maličkých a ich mamičky.

Aktivitami ako napr. na Deň mlieka 22. marca, ktorý sme oslavili mliečnym prípitkom, rozhovorom a sledovaním videí o jeho získavaní, spracovaní, sme napĺňali štvrté zameranie - Podpora zdravého životného štýlu. Dokonca sme si z odpadového materiálu priestorové kravičky aj vyrobili. Od mája, počas pekného počasia, sme viac času trávili vonku, na školskom dvore. Deti sa hrali na preliezačkách, na pieskovisku, kreslili v „prírodnej učebni“ po tabuli, vonku aj cvičili ranné zdravotné cviky. Aj na MDD nám dobre bolo vonku. Po jednotlivých stanovištiach všetky triedy plnili rôzne úlohy. Prekonávali prekážky, na ktorých ich sprivedkyňami boli tri víly z rozprávok. Boli to naše praktikantky, ktoré sa veľmi dobre zhstili tejto úlohy. Deťom sa hra aj víly páčili a po prekonaní všetkých úloh pohybom i umom sa dostali až k ukrytému pokladu. Spoločne sme prezíli skvelý deň. V druhej polovici júna bola už tradične realizovaná rozlúčka s predškolákmami a spoločné ukončenie školského roka v spolupráci s animátormi agentúry Step-Up. Predškoláci navštívili aj dopravné ihrisko v Trnave.

Koniec školského roka je pomaly za nami, preto deťom a rodičom prajeme krásne prázdniny plné príjemných, veselých a nezabudnuteľných zážitkov. Zároveň ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom s nami spolupracovali, podporili nás a pomohli našej škôlke.

• MDD v Materskej škole

Školský rok 2016/17 v kocke

Tak ako sa život človeka skladá z drobnej mozaiky osobných zážitkov, život školy tvoria tiež akési čriepky aktivít na hodinách, na školských i mimoškolských akciách, na výletoch a exkurziách, na kultúrnych vystúpeniach, súťažiach. Podľme sa spolu pozriet na to, čo nás zamestnávalo počas celých desiatich mesiacov.

Aj v tomto školskom roku sme rôzne kultúrno-spoločenské akcie organizovali v škole, ale i v spolupráci s obcou alebo s rodičmi. K tradičným patrili: vianočná besiedka a vianočné posedenie s dôchodcami, detský karneval, XII. ročník školského plesu, víтанie Mikuláša, Deň matiek, vianočné trhy. Karneval a Deň matiek sa v tomto roku po prvýkrát organizovali v priestoroch školy.

Netradičnou formou vzdelávania a výchovy boli aj besedy, výchovné programy a divadelné predstavenia. Prostredníctvom nich sme rozvíjali estetické cítenie, etické hodnoty, posilňovali výchovu v duchu humanizmu i protidrogovú a multimediálnu výchovu:

- divadelné predstavenie „Pán Tragáčik a templári“ v Divadle J. Palárika v Trnave pre 1. stupeň,
- divadelné predstavenie „Bačova žena“ v SND v Bratislave pre 9. ročník,
- výchovný program „Očová, Očová“ s prezentáciou ľudových hudobných nástrojov pre 1. i 2. stupeň,
- výchovný koncert „Generácia XYZ“ pre 2. stupeň,
- besedy s pracovníkmi polície: prevencia šikanovania pre piatakov, kyberšikana pre šiestakov,
- beseda „Na ceste k mužnosti“ pre chlapcov.

V rámci plnenia výchovno-vzdelávacích úloh absolvovali žiaci 9. ročníka dejepisnú exkurziu po stopách M. R. Štefánika na Bradle. Exkurziu tentokrát doplnili aj o expozície Múzea holokaustu v Seredi. Pre ôsmakov sme zorganizovali literárnu exkurziu do Modry a na Dobrú Vodu s cieľom dozvedieť sa viac o Ľudovítovi Štúrovi a Jánovi Hollom. Niekoľko žiakov druhého stupňa sa spolu s gymnazistami z Vrbového zúčastnilo exkurzie do Prahy, kde si prezreli Václavské i Staromestské námestie, Pražský orloj, Prašnú bránu, Karlov most a Chrám sv. Víta. V galérii videli obrazy Alfonza Muchu a Salvadora Dalího.

• Výlet do Prahy

Profesijnej orientácii žiakov bolo venované stretnutie deviatakov s pracovníčkami CPPPaP, kde zisťovali najlepšiu voľbu na ďalšie štúdium. Študenti Strednej priemyselnej školy dopravnej v Trnave priblížili starším žiakom formy výučby v tejto škole a prezentovali svoj model ekologického automobilu.

Na posilnenie a spestenie vyučovania jazykov sme

• Rozprávkové popoludnie

organizovali Halloween s prehliadkou masiek, súťažami a hrami, žiaci si priblížili veľkonočné zvyky v Anglicku hľadaním veľkonočného vajíčka a zhotovením veľkonočných klobúkov. Časť druhostupniarov absolvovala školský zájazd do Londýna, kde si pozreli Houses of Parliament, Big Ben, Buckingham Palace, navštívili Stonehenge a Winsdor, plavili sa po Temži a poprechádzali sa po parku Greenwich okolo nultého poludníka. V tomto roku sme tiež zorganizovali Európsky deň jazykov v škole, na ktorom si pripomenuli dôležitosť učenia sa cudzích jazykov, zasúťažili si a pracovali v skupinách na vytváraní projektov. Uskutočnili sme školské kolo Olympiády anglického jazyka.

Pozornosť sme venovali aj starostlivosti o zdravie, environmentálnej výchove, poznávaniu a ochrane prírody. V jesenných i v jarných mesiacoch sme zorganizovali zber starého papiera (spolu okolo 17 ton), žiaci si prezreli výstavu ovocia, zeleniny a výstavu exotického vtáctva. Deviataci sa podieľali na upratovaní a čistení obce. V škole pracoval prírovodovedný krúžok. Jeho členovia dosiahli pekné výsledky v Biologickej olympiáde. Pre štvrtákov bola neobyčajným zážitkom výstava zvierat, ktorú videli v rámci Chovateľského dňa v PD Kočín-Šterusy. Prírodu poznávalo a učilo sa v nej správať aj 39 tretiakov a štvrtákov, ktorí absolvovali Školu v prírode v rekreačnom zariadení Tesáre v okrese Topoľčany. Počas pobytu v nej navštívili aj Bojnú, Hradisko, Ranč pod Babicou i Topoľčiansky hrad.

V rámci športových aktivít sa naši žiaci úspešne zapájali do regionálnych, oblastných, okresných i krajských súťaží vo futbale, volejbale, vybíjanej, hokejbale, stolnom tenise, streľbe zo vzduchovky i v šachu. Tradične sme sa zapojili do jubilejného XXXII. ročníka Behu oslobodenia Chtelnice. Uskutočnili sme účelové branné cvičenie a didaktické hry. Pre žiakov tretieho a štvrtého ročníka sme zorganizovali plavecký výcvik v bazéne kaštieľa v Bohuniciach a pre 7.-9. ročník lyžiarsky výcvikový kurz na Donovaloch. V tomto roku sme sa znova zapojili do súťaže Na bicykli bezpečne a do branno-športovej súťaže Mladý záchranár. Športovo-branné súťaže a hry sme realizovali počas celého roka aj v školskom klube detí a tiež v pohybovom, florbalovom, futbalovom, volejbalovom, športovo-relaxačnom krúžku, v krúžku prehadzovanej a krúžku športovo-pohybových hier. Svoje teoretické aj praktické schopnosti z dopravnej výchovy si žiaci prvého stupňa mohli overiť na Detskom dopravnom ihrisku vo Vrbovom.

- Lyžiarsky výcvik

Vo vyhlásenom Roku čitateľskej gramotnosti sme pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc zorganizovali spoločné čítanie rozprávky, ktoré iniciovalo ministerstvo školstva; 119 žiakov sa zapojilo do Čitateľského maratónu, tretiaci do súťaže „Čítame spolu“. Uskutočnili sme tradičné rozprávkové popoludnie, ktoré sme tematicky spojili s mesiacom úcty k starším; vyhlásili sme súťaž o najkrajšiu záložku. Najlepší a najaktívnejší čitatelia obecnej knižnice sa zúčastnili výletu za odmenu do bratislavskej Bibiany. Knihu a rozprávkové príbehy priblížili deťom 1. stupňa deviataci, ktorí pre nich spolu s učiteľmi pripravili „Noc Harryho Pottera“. Kladný vzťah ku knihe sme prehlbili aj besedou so spisovateľom Petrom Glockom a ilustrátorom Martinom Kellenbergerom, ktorí zavítali do našej školy v rámci podujatí Dňa detskej knihy. S deťmi sme pracovali s knihou a textom na hodinách i na krúžku hrajúc slovenčiny. Priebežne podľa ponuky sme zorganizovali výstavky kníh spojené s predajom. Uskutočnili sme školské kolá Olympiády zo slovenského jazyka a „Hollého pamätník“ a zúčastnili sme sa aj ich okresných kôl.

V rámci výchovy umením si žiaci v krátkych scénkach priblížili ľudové zvyky – rodinné i kalendárne. Žiaci si pozreli ukážku vynášania Moreny v podaní ZUŠ vo Vrbovom.

V tomto školskom roku sme sa zapojili do výtvarnej súťaže: „Vesmír očami detí“, do celoslovenskej výtvarnej súťaže „Všetko najlepšie, pán Janovič“ pri príležitosti 80. narodenín spisovateľa Tomáša Janovica, ďalej do súťaže „Rodina a základné ľudské právo na život“, tiež do celoslovenskej súťaže „Slovensko – krajina v srdci Európy“, kde sa tretiaci a štvrtáci zhstili témy pre ich kategóriu: „Bolo to za čias Márie Terézie“. Krásne výtvarné práce sme zaslali aj

do regionálnej súťaže „Ľudové kroje, tradície, remeslá a zvyky“.

Na zápisie prvákov sme zapísali 33 detí z Chtelnice a z okolitých obcí. Rodičia niektorých detí požiadali o odloženie školskej dochádzky. Pred zápisom predškoláci navštívili svojich kamarátov v prvých triedach.

Na konci školského roka žiaci absolvovali výlety zamerané na poznávanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí v blízkom i ďalekom okolí. Prváci a druháci si prezreli expozíciu včelárstva v Drahovciach a Minizoo v Bojnej. Piataci a šiestaci navštívili Bratislavu s jej historickými pamiatkami, siedmaci si v dedinke Brhlovce prezreli skalné obydlia a unikátné zážitkové centrum Atlantis v Leviciach, časť ôsmakov absolvovala výlet do Bratislavu spojený s krátkym pobytom a turistikou na Planinke, deviataci pobudli dva dni v Tatrách a druhá skupina navštívila Kremnicu a okolie.

Počas celého školského roka sme sa snažili zapájať žiakov do rôznych olympiad, umeleckých, či športových súťaží - školských, okresných, krajských i celoslovenských. Učitelia rozvíjali ich schopnosti a talent na vyučovacích hodinách, na krúžkoch, cvičeniach zo slovenského jazyka a matematiky. Týmto spôsobom sme chceli pozornosť žiakov upriamiť na vzdelávacie, tvorivé, športové aktivity a tak ich pripraviť na bezproblémový prechod na stredné školy.

Aj týmto spôsobom ďakujeme za pomoc a podporu počas celého školského roka všetkým sponzorom školy, rodičom a priateľom školy. Podákovanie patrí aj pani učiteľke Mgr. Vierke Roháčovej, ktorá odchádza zo školy po ukončení zastupovania za RD a pánovi učiteľovi Mgr. Rastislavovi Karnišovi, ktorý od septembra nastupuje v trnavskej škole.

Text: Mgr. Anna Galbová

Foto: Archív ZŠ

- Hollého pamätník

Extrémizmus, čo s ním?

Každodenne sa na nás valia informácie o rôznych formách extrémizmu a netolerancie. Rozmýšľame, ako je možné, že ľudia takto konajú. Obávame sa extrémizmu najmä mladých a pýtame sa, či naše deti budú vyrastať v lepšom svete.

Budú naše deti vyrastať v lepšom svete? Vychovávame ich tak, aby žili v lepšom svete? Čo robí škola? Áno, tá je potrebná a dôležitá, pretože väčšiu časť dňa prežívajú deti v školskom kolektíve. Tam sa učia riešiť rovesnícke konflikty, ale aj vnímať potreby toho druhého. Pedagóg navedie dieťa k vnímanosti, empatii a pozornosti. Extrémne odchýlky sa snaží vždy korigovať žiadaným smerom. Ale priestor školy je predsa len limitujúci. Ideálne je rodinné prostredie, kde sa utvára postoj ku komunikácii, vnímaniu potrieb súrodencov, rodiča, príbuzných. Budť tento postoj podporíme alebo ho odmietneme. Určite je potrebné venovať sa deťom, ich potrebám, ale všimajme si aj to, či deti nerozmaznávame a neofukujeme, lebo tak v nich

budujeme predstavu, že existujú len ich potreby. Psychológovia pripomínajú, že aj frustrácia je v živote dôležitá. V dospelosti nedostávame vždy to, čo si zapýtame, treba na to pripraviť aj dieťa. Určite podporíme výchovu dieťaťa, ak ho naučíme deliť sa a obetovať sa pre toho druhého. Nie zo zíštrých dôvodov, ale z dôvodu konania dobra a pomoci. Pomoc potrebuje každý, človek nevyrieši všetky problémy sám. Ak si dieťa uvedomí, že sú aj potreby iných ľudí a sú možno dôležitejšie, bude na dobrej ceste sa uplatniť v živote bez zvaľovania viny na toho druhého a zbytočnej agresie.

Práve začínajú prázdniny. Je to čas, kedy deti trávia čas rôznym spôsobom. Podporime trávenie volného času zmysluplnými činnosťami. Tak, aby sa sme u nich podporili tie správne návyky a hodnoty.

Text: PaedDr. Andrej Hipík

Som Božie dieťa

(niečo na úvod)

Najhlbšou túžbou Boha je, aby sme sa všetci stali jeho milovanými deťmi. „Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň.“ (Mk 10,15)

Často býva tento úryvok zle pochopený a potom aj interpretovaný. Tento text sa vysvetluje, že máme byť čistí ako tie deťi, ktoré nepoznajú ľudskú zlobu, nevedia sa hnevať a či závidieť. Aj to je pravda, ale sv. Augustín píše: „nevinnosť nemluvniatok spočíva v slabosti tela, a nie v nevinnosti duše.“ „Videl som na vlastné oči, „hovorí tento veľký mysliteľ“, „žiarlivosť malého dieťaťa: ešte nevedelo rozprávať a už bolo bledé od zlosti, nepriateľsky pozeralo na svojho súkogenca.“

V semitskom svete bolo dieťa symbolom malosti, slabosti a biedy. Dieťa

hlavne v prvých rokoch života je závislé na svojich rodičoch. Ježiš nás vyzýva, aby sme sa podobali deťom v otvorenosti voči jeho láske. Keby sme totiž neprijiali Božiu lásku tak, ako dieťa prijíma lásku svojich rodičov, nemohli by sme vojsť do nebeského kráľovstva, pretože Božie kráľovstvo je kráľovstvo lásky. Ten, kto by nechcel prijať Boha ako Lásku, vylúčil by sa z jeho kráľovstva lásky. Žiť teda ako dieťa znamená: žiť s vedomím, že som závislý na Bozej láske a starostlivosti.

Malý Miško rád pomáhal mamke, hoci bol ešte malý. Bolo potrebné ísť do obchodu. Mamka mu napísala na papier, čo má kúpiť a dala mu peniaze. „Dávaj si pozor, chod' len po chodníku, nezabudni pozdraviť a poprosiť tetu predavačku, aby ti všetko uložila do tašky.“

Cítil sa veľmi dôležitý a potrebný. Urobil, ako mu mamka povedala. Predavačka mu za odmenu ponúkla z otvorenej krabice cukríky: „Vezmi si!“ Chlapček si zobrajal jeden a podľaoval, ale predavačka ho posmeliла: „Len si zober, kolko ti vojde do rúk.“ Chlapček uprel na ňu svoj pohľad a nesmelo jej povedal: „Dajte mi, prosím, vy.“ Predavačka sa nechápavo pýta: „Prečo ti mám dať ja?“ Chlapec nesmelo povie: „Lebo vy máte väčšie ruky!“

Je to detsky naivné rozmysľanie, ale takí by sme mali byť aj my, Božie deti, voči Nebeskému Otcovi. Boh má väčšie ruky, ako sú naše, ľudské. Bože, Ty mi daj, Ty máš väčšie ruky, ako sú moje. On nám ponúka denne svoje dary a tu by sme mali mať odvahu a jednoduchosť detí.

R. Nitran

Živá či mŕtva farnosť?

(spracované podľa: Mária Kohutiarová)

Mŕtva farnosť. Možno v takej žijete. Možno ste sa do takej prisťahovali. Možno vás do takej poslal biskup. Čo sa dá v takej situácii urobiť?

Mŕtve farnosti v Čechách boli a ešte i dnes sú problém, ale po skúsenostach siedmich babiek v kostole už nie je potrebné chodiť za hranice. Pozrime sa, ako vyzerá mŕtva farnosť u nás.

Císla iné, fakty biedne: Mnohí z kňazov, ktorí majú tú „čest“ byť vyslaní do farnosti, kde to nežije, vedia: čísla vo farských matrikách hovoria o celkom slušnom počte duší. Matematika podľa pokrstených detí nie je najhoršia. Horší je pohľad na počet ľudí prichádzajúcich na slávenie Eucharistie a ešte horší v počte hostí potrebných na premenenie. Kňaz zažije farníkov ako svoje ovečky len ak prídu požiadať o krst a potom, keď chcú

pochovať. Medzitým je zrejme pre týchto ľudí Pán Boh vysoko a kňaz k ich srdcu ďaleko.

Nezáujem: Naraziť na túto bariéru je pre kňaza, ktorý príde s nadšením a radosťou znova slúžiť, dať všetko zo seba, často príliš náročné. Trpkosť, ktorá ostáva po x-tých pokusoch osloviť ľudí, ostáva v mnohých kňazoch nadľho. Ani deti, ani mládež sa často ani nechcú dať pritiahanúť, vidiac vzory toho, čo majú doma. Papierovú vieriú ich rodičov odmietajú, a potom už nehľadajú žiadnu. Tí skôr narodení a starí sú často zacyklovaní v zraneniaci a pýche, ktorá bráni zmene, ak by začal každý od seba. Nie je jednoduché prelomiť odstup a chlad ľudí s matrikovým označením kresťania voči kňazom a Cirkvi.

Len forma: Najťažšia skúsenosť

mŕtvej farnosti je práve táto: kostol je aspoň v nedele na pohľad plný, vrátane dekóra oblečenia a správania. Pozornému oku neuje generáčné zloženie: prevažujú starší, počet mladých vekom klesá. Ale „povinnou“ nedelou liturgiou sa celá viera končí. Kým sa kňaz s miništartmi (ak nejakí sú) vyzlečí, nie je pred Božím domom ani noha. Nájst niekoho po skončení omše sa v tiche modliť je skôr raritou. Ľudia sú ku kňazovi úctiví, ale zdržanliví, za hranice svojich životov ho pripustia len ľažko. Rovnako to platí o pomoci v kostole, ako aj medzi sebou. Takáto farnosť žije svoju vieriú ako opatrovanie starožitnosti. Ľudia vedia, že sa to tak patrí, robia to tak všetci. Mnohemu, čo sa týka viery, nerozumejú – ale ani nehľadajú odpovedeň.

Odpustky v jubilejnom roku fatimských zjavení

(Sekretariát World Apostolate of Fatima)

Sväty Otec František kvôli dôstojnejšiemu prežívaniu oslav jubilejného roka fatimských zjavení obdaroval úplnými odpustkami - od 27. novembra 2016 do 26. novembra 2017 všetkých veriacich:

a) Ktorí si vykonajú púť do Fatimy, s úctou sa zúčastnia niektornej slávnosti či modlitby ku cti Panny Márie, pomodlia sa Otče náš, Vyznanie viery (Verím v Boha) a budú vzývať Pannu Máriu Fatimskú.

b) Ktorí si zbožne uctia sochu Panny Márie Fatimskej, ktorá je slávnostne vystavená k verejnej úcte v ktoromkoľvek

chráme, oratóriu alebo inom vhodnom mieste, vo výročných dňoch zjavení (vždy 13. deň mesiaca - od mája až do októbra) a ktorí sa s úctou zúčastnia niektornej slávnosti či modlitby ku cti Panny Márie, pomodlia sa Otče náš, Vyznanie viery (Verím v Boha) a budú vzývať Pannu Máriu Fatimskú.

c) Ktorí vzhľadom na svoj vek, chorobu alebo z iného vážneho dôvodu nemôžu cestovať, robia pokánie zo všetkých svojich hriechov s predsa vratím splniť, keď im to bude možné, tri podmienky (svätá spoved, sväté

prijímanie, modlitba na úmysel Svätého Otca) a pred malou soškou Panny Márie Fatimskej, vo výročitých dňoch zjavení (vždy 13. deň mesiaca - od mája až do októbra), sa duchovne spoja s oslavami jubilea, pričom s dôverou odovzdajú svoje modlitby a bolesti alebo obety svojho života skrze Pannu Máriu milosrdnému Bohu.

Na získanie úplných odpustkov je potrebné, aby veriaci robili pravé pokánie a splnili obvyklé podmienky: svätá spoved, sväté prijímanie, modlitba na úmysel Svätého Otca.

Sme deti farnosti? Farnosť, ktorú voláme „moja“. (spracované podľa: prof. Ľubomíra Stančeka CM)

Chvíľa, ako sú hody - slávnosť patróna kostola či výročie posviacky kostola, je príležitosťou pre domácičich čo patria do farnosti, ale i hostí, zamyslieť sa nad svojím vzťahom k spoločenstvu, ktoré voláme farnosť a taktiež povzbudit' sa a upevniť vo vzťahu k farnosti, kostolu, teda k Bohu i svojej duši.

Pozornému oku neujde – keď sleduje farnosť – čo sa s farnosťou deje. Farnosť to nie je len kňaz, aj keď mnoho od neho záleží. Veriaci každého stavu majú vo farnosti, v kostole nenahraditeľné miesto. Zloženie veriacich v kostole, účasť na obradoch, aktivitách mimo kostola, duchovný život v rodinách i na spoločenskej úrovni, mnohé napovie.

Zamyslíme sa nad sebou. Môžem s pokojom v srdci a jasným hlasom povedať – toto je moja farnosť? Rodičia o svojich deťoch povedia, že toto sú moje deti. Môže otec, ktorý opustil rodinu, zriekol sa jej, povedať – toto je moja rodina, moje deti? **Áno**, dal život deťom, je ich prirodzený otec, ale pre koho bije teraz jeho srdce? Na koho sa teraz usmeje, koho teraz pohladí po vláskoch?

Aj vo farnosti môže žiť nejeden taký „otec – farník“, ktorý bol v kostole pokrstený, sobášený a dokonca chce mať v ňom aj pohrebnú rozlúčku. No dnes nemá čas plniť si povinnosť kresťana katolíka a zúčastniť sa v nedele a prikázaný sviatok na celej svätej omši. Možno sa pýtať: Je takýto „veriaci kresťan“ členom farnosti? Možno sa stretnúť aj s takým názorom

- že predsa kostol nie je všetko,
- môžem predsa veriť, ale do kostola chodiť nemusím,
- chodím na bohoslužby do susednej farnosti,
- som slobodný a nik nemôže obmedzovať moju slobodu,
- je povinnosťou Cirkvi a kňaza, aby mi vtedy poskytli služby, kedy to ja chcem, kedy to mne vyhovuje,
- je pravdou, že si neplním všetky povinnosti voči Cirkvi, duši, Bohu, ale keď sa zbiera na kostol, občas prispejeme milodarom.

Dnes sa hovorí o zvykovej či tradičnej viere. Chodí do kostola, ale len preto, aby... Hovorí sa aj o sviatočnej viere. Dokonca o niektorých sa hovorí, že majú vieri „pozaplotovú, cintorínsku, pozakostolnú.“ Už ani nevedia, prečo vlastne neprekročia prah kostola. Píše sa aj o viere „pokrstených pohanov.“ Mnohých dali pokrstiť rodičia alebo aspoň jeden rodič, ale pod vplyvom rôznych okolností už zabudli, sú leniví a vypočítaví pokračovať v tom, čo slúbili pri krste.

Každý z nás môže pomôcť skvalitniť duchovnú úroveň farnosti. Je potrebne začať u seba, potom v rodine, v okolí a vo farnosti. Ježišove slová „Nechajte deti prichádzat' ku mne! Nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo“ (Mk10,14), patria predovšetkým najprv každému z nás osobne. Som dieťa Božie. Žijem ako dieťa Božie? Najlepším barometrom je svedomie.

Čo chýba našej farnosti? Kde máme skryté rezervy? Skúmajme najprv v našich rodinách: spoločná rodinná modlitba. Rodina sa veľmi rýchlo presvedčí o prínose spoločnej modlitby. Modlite sa spolu manželia, súrodenci. Modlime sa sami viac a zbožnejšie. Venujme viac času rodine, navzájom jeden druhému. Obmedzme sledovanie televízie. Vyberme si len to, čo je skutočne na osoch. Deti často trpia na nedostatok času od rodičov. Je vidieť na deťoch, ktorí sú rodičia venujú.

Vráťme sa ku kresťanským zvykom, tradícii: kresťanské pozdravy, svätená voda pri dverach našich príbytkov, častejšie čítanie Písma, vzdelenávanie sa čítaním náboženskej literatúry, ale i inými možnými akciami, ako napr. rôzne prednášky, púte, stretávanie sa s duchovným zameraním.

Vzťah ku kostolu. Kostol je miesto, kde máme nachádzať a prežiť Božiu prítomnosť, kde môžeme počuť smerodajné Božie slovo a v Eucharistii sa posilňovať telom Pána Ježiša. Kostol nie je len miesto, kde sme prijali sviatosť krstu a stali sme sa Božími deťmi. Je to miesto, kde tento vzťah Božieho dieťaťa prehľbjujeme, rastieme

vo vzťahu k Bohu, keď prijíname pravdy viery, kresťanské morálne zákony. Je to miesto, kde upevňujeme svoj život viery, nádeje a lásky. Kostol je zvlášť miesto, kde s nám dosťava odpustenia vo sviatosti zmierenia. V kostole si vysluhujú sviatosť manželia, tí, čo chcú do smrti jedného z nich spolu plniť vôle Božiu. V kostole sa modlíme za zomrelých. Preto má kostol pre nás veľký význam. Kostol je pre nás domom Božím, domom modlitby, bránou do neba. Tu si uvedomujeme viac ako inde význam a potrebu klaňať sa Bohu, dákovať, odprosovať, prosiť, či už v tiche v modlitbe srdca, spevom, sám alebo spoločne. Tu zvlášť nám Boh prejavuje svoju lásku, často priam rukolapnými darmi. Kostol je miesto, kde každý môže a má prísť slobodne, kde sme si všetci bratmi a sestrami. Preto všetci podľa veku a postavenia máme uplatniť svoje postavenie. Od miniestranta, cez lektora, organistu, zapojenia sa do upratovania... Všetci máme povinnosť starať sa o kostol aj po materiálnej stránke, veď kto z nás môže povedať, že kostol nepotrebuje?

Milovať kostol, cítiť s farnosťou, byť si vedomý, že som kresťan katolík je správny a zodpovedný postoj, ktorý od nás právom žiada Boh, ale i očakávajú bratia a sestry. Kto sa takto nespráva, kto svojim konaním dáva na vedomie niečo iné, nech veci prehodnotí, zmení, skvalitní, prípadne si uvedomí, že ako slobodný človek má očakávať primeranú odmenu od Boha.

Moja farnosť. Aj dnes sa môžem podákať za túto farnosť. Za všetkých, čo do nej patria, čo si to uvedomujú, i tých, čo zabúdajú, že aj oni sú deti Božie.

Požehnaj, Pane, všetkých: od detí po najstaršieho vo farnosti. Pane, daj silu trpiacim na tele i na duši. Prebud' svetlom Ducha Svätého každého, aby prijal tvoju vôle, Pane. Daj bratom a sestrám všetko, čo potrebujú k spásie a aby to vďačne prijali. A napokon prosím, Pane, aby sme urobili všetko a všetci, čo je potrebne k získaniu spásy.

O náboženskom formalizme (prof. Max Kašparů)

Pôsobím v českej farnosti v Žirovnici, kde sa všetci poznáme. V nedeľu nás chodí do kostola asi tridsať. A zrazu pozerám – je nás tam štyridsať. Po svätej omši vyjdem von a vidím, že sú to Slovenky z Oravy, ktoré pracujú v nedalekej fabrike. O niekoľko týždňov

boli v kostole už len tri. Pýtal som sa na dôvod. Vraj – u vás sa do kostola nechodí.

Jednoduchšia široká cesta sa ľahko prijima. Prečo je to tak? Istý Ind, ktorý prišiel do Európy, tomuto fenoménu priradil prirovnanie: „Ležíme ako kameň“ - dvetisíc

rokov ponorení v kresťanskej vode. Na povrchu sme sice mokrí, ale vo vnútri sme suchí. Kresťanstvo sa do nášho vnútra nedostalo.“ Máme ho v rodných listoch, matrikách, na svätých obrázkoch na stene i v modlitebných knižkách, ale nie sme kresťanstvom presiaknutí.

Znovuzrodenie mŕtvej farnosti – je možné?? (spracované podľa: Mária Kohutiarová)

Modlitba: Bez modlitby sa nedá ničim pohnúť. Modlitba má byť zdrojom sily, odvahy, nadšenia a vytrvalosti. Bez modlitby, ktorá nikdy zo života farnosti nesmie zmiznúť, nie je možné zvládnuť bez horkosti a zranení neviditeľnú prácu pre druhých. Druhý úmysel modlitby má smerovať k prosbe za spolupracovníkov: aby Boh dal ľudí ochotných vkladať dary, čas, nadšenie do služby. Tretí úmysel má denne znieť z každých úst vo farnosti: prosba o rast a požehnanie vieri pre farnosť, aby tu Boh

urobil aj nemožné veci.

Robme veci spoločne: Ak sa vo farnosti čokoľvek deje, počnúc upratovaním kostola a končiac prosbou kňaza o pomoc na fare, chodme tam. Možno budeme len sami s kňazom: no práve vyhrnuté rukávy na spoločnej práci najlepšie utužujú vzťahy a dávajú priestor vzájomnému prijímaniu sa. Mnohé aktivity môžeme robiť ako laici mimo kostolných priestorov – ale stále zostať pri korení viery a byť blízko kňazovi vo farnosti v pomoci v chráme aj mimo neho.

Nedajme sa odradit: Urobiť z mŕtvej farnosti živú nie je záležitosť týždňa či mesiaca: trvá to roky. Nič však nie je stratené: ak máme doslova svätú trpezlivosť, nezlovnú vieru, radosť z každého malého pokroku a nadšenia z nových vecí, ktoré môžeme pomôcť druhým objavíť. O to väčšmi, ak sme zažili a poznáme, čo je to žiť svoju vieru osobne: túžba dožičiť všetkým zážitok z Boha a spoločenstva je motiváciou, ktorá dokáže prekonávať prekážky.

POZVÁNKA na Leto 2017

13. 08. 2017 - Nanebovzatie Panny Márie: sv. omša na cintoríne o 10.³⁰ hod.

20. 08. 2017 - Sv. Róchus: sv. omša pri Kaplnke sv. Róchusa o 10.³⁰ hod.

27. 08. 2017 - Mučenická smrť sv. Jána Krstiteľa: sv. omša pri hornom kostole o 10.³⁰ hod.

08. 09. 2017 Narodenie Panny Márie - Celodenná poklona – HODINKY: farský kostol od 09.⁰⁰ hod do 18.³⁰ hod.

15. 09. 2017 - Sedembolestná Panna Mária: sv. omša na cintoríne o 10.³⁰ hod.

Z KRONIKY OBCE

PRED PÄŤDESIATIMI ROKMI ...

Školstvo

Pomery na materskej škole sa nezmenili. ZDŠ mala na konci školského roku 1966/67 647 žiakov. S vyznamenaním skončilo 98 žiakov. V školskom roku 1966/67 mala škola 99 absolventov. Z nich 24 išlo študovať na školy II. cyklu. Do učebného pomeru sa došlo 69 žiakov, z toho 8 do poľnohospodárstva, 6 do stavebníctva a 1 do baníctva. Riaditeľom bol Gejza Pockody, zástupcom riaditeľa Július Oravský. Deň učiteľov bol oslávený v Piešťanoch. Na programe bola prednáška prof. Bakoša, spoločný obed, estráda bratislavských umelcov a voľná zábava.

V roku 1967 pracovali na škole tieto krúžky: výtvarný pod vedením Júliusa Oravského, matematický krúžok viedol Vojtech Potočný a letecko-modelársky Stanislav Bottka.

Žiaci a učitelia r. 1967 vykázali peknú verejnoprospešnú prácu. Pred budovou kaštieľa zatrávnili a vysadili plochu 400 m², pri smetisku vyklčovali a vysadili plochu 120 m².

Na okresnom kole 1. miesto v III. kategórii v prednese prózy obsadił Ján Prvý a tým prebojoval sa do krajského kola. Jana Bocánová a Alena Holecová v prednese poézie dostali sa na druhé miesto.

Kultúra

Kultúrnú činnosť i v tomto roku riadila a koordinovala osvetová beseda pod vedením Júliusa Oravského. V roku 1967 odznelo v obci 60 prednášok politickou, poľnohospodárskou, zdravotníckou a pedagogickou tématikou. Prednášky vypočulo 4090 osôb. Miestny divadelný krúžok odohral 4 predstavenia.

Okrem divadelného krúžku dobre pracoval súbor dychovej hudby pod vedením Františka Prvého st., foto a matérsky krúžok a harmonikársky krúžok, ktorý mal 15 členov. V roku 1967 bolo v obci 16 tanecných zábav, ktorých sa zúčastnilo asi 4350 návštěvníkov. Juniáles bol uskutočnený v rekreačnom stredisku na Vítoku.

Sport

Sportový život organizovala TJ Družstevník, ktorý mal iba futbalový oddiel. Úroveň oddielu mala klesajúcu tendenciu a je pravdepodobné, že z okresného preboru vypadne. Telovýchovná jednota zápasila s finančnými prostriedkami. Na športovú činnosť potrebovala ročne asi 55 000 Kčs. Zo zápasov mala skromné príjmy. Preto peniaze musela si obstarávať aj organizovaním tanecných zábav.

Zdravotníctvo

Na úseku zdravotníctva zmeny nenastali. Lekárňa v čase od novembra do konca roku vydávala lieky v Dome služieb, lebo v lekárni prevádzali adaptačné práce.

Verejný život

8. I. bola výročná schôdza Zväzu záhradkárov a ovocinárov. Za predsedu bol zvolený Florián Jurina a za tajomníka Milan Miškovič. 5. marca bola usporiadaná akadémia z príležitosti Medzinárodného dňa žien. 5. apríla bola spomienka na 22. výročie oslobodenia Chtelnice Sovietskou armádou. Pri tejto príležitosti bolo slávnostné zasedanie pléna MNV. Slávnostný prejav mal Gejza Pockody. Okultúrne vložky sa postarala škola. 9. mája bola usporiadaná manifestácia na dvore kaštieľa. Odtiaľ vyšiel mohutný lampionový sprievod, ktorého sa zúčastnilo asi 1000 občanov.

13. decembra miestna skupina ČSČK pod vedením MUDr. E. Karabu organizovala akciu odberu krvi. 60 občanov darovalo svoju krv Transfúznej stanici v Piešťanoch.

Prepis je zachovaný v pôvodnej úprave a pravopise. Je krátený.

Kronikár: Gejza Pockody

Významné ocenenie Ružene Lukačovičovej

V júni minulého roku Obecný úrad Chtelnica, v zastúpení starostom Ing. Petrom Radošinským, zaslal návrh na udelenie Pamätej medaily predsedu TTSK Mgr. Ružene Lukačovičovej za verejnoprospešnú činnosť. Slávostné odovzdávanie ocenení sa uskutočnilo dňa 18. mája 2017 v Zrkadlovej sieni Jána Paláriká v Trnave.

Mgr. Ružena Lukačovičová sa narodila 11. augusta 1953 v obci Kuchyňa, okres Malacky. Svoje povolanie učiteľky začala vykonávať najskôr v MŠ, neskôr pôsobila na viacerých základných školách ako učiteľka s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra – dejepis. Vychovala desiatky žiakov, ktorým sa snažila odovzdať nielen svoje vedomosti, ale svojím ľudským prístupom im vštepiť aj kladný vzťah ku škole i k životu. Od roku 2006 do roku 2016 pôsobila vo funkcií riaditeľky ZŠ v Chtelnici. Úzko spolupracovala s rodičmi a širokou verejnosťou pri riešení chodu školy, organizovala rôzne spoločenské kultúrne a športové podujatia, ku ktorým patrili ako posedenia s bývalými učiteľmi, návštevy divadelných

predstavení, školské plesy, slávostné akadémie, oslavy výročia školy, tenisový turnaj a iné. Prostredníctvom výstav a prezentácií výtvarných, fotografických a iných umeleckých prác bývalých žiakov školy a rodákov sa usilovala zachovať tradície školy, v ktorej pôsobil ako pedagóg i ako riaditeľ školy maliar a grafik Július Oravský. V škole vytvorila stálu galériu, v ktorej vystavovali okrem žiakov i členovia KRUH-u. Svojou snahou, zápalom a nadšením sa snažila zviedať prostredie školy, vybaviť ju najmodernejšou technikou, vytvoriť z nej modernú vzdelávaciu inštitúciu, ktorá by poskytovala žiakom všetky podmienky na kvalitné vzdelávanie.

Povolaním učiteľka so 44 ročnou pedagogickou praxou výrazne prispela aj k rozvoju obce. Bola dlhoročnou poslankynou OZ, členkou kultúrnej komisie a organizovala kultúrne podujatia v obci. Od roku 2002 viedie obecnú kroniku. Spolupodieľala sa na zostavovaní publikácie k 800. výročiu založenia obce a na obnovení a tiež organizovaní bežeckých pretekov Beh oslobodenia Chtelnice. Od roku 2004 až do roku 2011 bola aj riaditeľkou uvedených pretekov. V rokoch 1972-1982 pôsobila v ochotníckom divadle v Chtelnici. Patrí tiež medzi zakladateľov Klubu regionálneho umenia a história v Chtelnici a aktívne podporovala myšlienku obnovy kaštieľa v obci. Okrem rozvoja kultúry v obci sa pani Mgr. Lukačovičová angažovala aj mimo nej. Zúčastňovala sa súťaží v umeleckom prednese a reprezentovala našu obec a kraj niekoľkokrát v celoslovenskom kole. Prispela k organizovaniu výstav a spoločných podujatí členov Piešťanského klubu výtvarníkov a združenia SPOROFA v Bratislave. Bola iniciátorom spoločných aktivít s družobnou obcou Čejkovice na Morave v rámci školy i obce. Pani Lukačovičová organizačne, ale i moderovaním, či prednesom zabezpečovala priebeh mnohých kultúrnych podujatí a pravidelne prispieva do obecných novín svojimi článkami.

-red-

Foto: Archív R. Lukačovičovej

Ervín Jaroslav Šlapeta

V Čechách sa nachádza niekoľko osobností architektov s priezviskom Šlapeta, avšak len jeden sa narodil na Slovensku, dokonca v Chtelnici. Jeho otec Inocent Šlapeta pochádzal z Čiech a do Chtelnice prišiel služobne ako vrchný strážmajster. Matka Albína pochádzala z rodiny Hrozekových. Dňa 20. apríla 1927 sa narodil ich syn Ervína Jaroslav. Študoval v Chtelnici, strednú školu navštěvoval v Piešťanoch, ale zvyšok štúdia absolvoval v Kroměříži, kde ukončil štúdium v roku 1946. Jeho kroky ďalej viedli na Fakultu architektúry a pozemného stavitelstva na Vysoké škole technické v Brne, ktorú úspešne dokončil v roku 1951. Ing. arch. Ervína Šlapeta sa potom vrátil na Slovensko a zamestnal sa v Československých stavebných závodoch, kde pracoval na realizovaní sociálnej a bytovej stavby v Žiline a Martine. Svojimi nadobudnutými skúsenosťami ako projektant rôzneho zamerania a funkčného zariadenia, sa vypracoval na riadiacu pozíciu v jednej zo špecializovaných projektových organizácií a medzi pracovníkov výskumu.

V rokoch 1951-1968 pracoval v Bratislave u zamestnávateľov ako Hutný projekt (1951-1956), Štátny ústav pre rajónové plánovanie (1956-1959), Slovenský ústredný výbor Československého zväzu telesnej výchovy (1959-1962), Kovoprojekta (1962-1968). V tomto období

vznikli aj jeho najvýznamnejšie návrhy ako priemyslový areál v Brezovej pod Bradlom, Tesla Elektroakustika, Elektrotechnické závody a Kovošrot v Bratislave, Závody valivých ložísk v Kysuckom Novom Meste, Kablo v Malackách. Medzi jeho objednávateľov patrili Tlmače, Prešov, Piesok a ďalšie v Čechách. Vypracoval projekty viacej než tridsiatich stavieb a súborov prevažne výrobného charakteru. K jeho najvýznamnejším prácam patria aj územné plány Liptovskej Mary a ekonomicko-technická schéma juhozápadného a stredného Slovenska. V rokoch 1968-1970 pôsobil v Toronte v Kanade v Project Planning Association, stal sa členom medzinárodného tímu, ktorý sa podieľal na vypracovaní Master-Plan mesta Meadowvale. Po návrate z Kanady riadil bratislavský Šport projekt a súbežne pôsobil ako expert Slovenského ústredného výboru Československého zväzu telesnej výchovy pre prípravu a realizáciu nových športových zariadení. Tento projekt sa umiestnil na poprednej pozícii v súťaži, ktorá sa konala v Medzinárodnom športovo-rekreačnom centre v Podbanskej. V roku 1972 nastúpil do Slovenského výskumného centra urbanizmu a architektúry, v rokoch 1979-1987 pôsobil v Urbion Bratislava, kde aj ukončil svoju kariéru vo funkcií hlavného špecialistu.

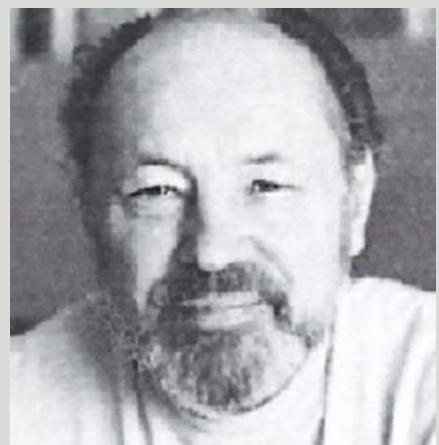
Medzi jeho mnohopočetné vedľajšie aktivity popri zamestnaní sa dá zahrnúť spolupráca s Československým rozhlasom,

novinami Smena a Šport, kde čitateľov informoval o výstavbe športových a rekreačných zariadení. Pôsobil aj ako pedagóg na Stavebnej fakulte na Slovenskej vysokej škole technickej a bol spoluautor normy a legislatívy pre oblasť urbanizmu a životného prostredia. Tiež bol členom komisie expertov slovenského Ministerstva výstavby a techniky pre územné plány a urbanizmus, jeho expertízy si vyžadovali aj mnohé vrcholové inštitúcie, medzi nimi aj Slovenská akadémia vied.

Zomrel po krátkej chorobe dňa 2. marca 1987 v Bratislave, vo veku nedožitých 60 rokov.

-red-

Zdroj: Česká beseda č. 6/2005

Beh oslobodenia Chtelnice 2017

Námestie 1. mája privítalo na štarte 32. ročníka 179-členný pelotón, počnúc škôlkarmi a končiac sedemdesiatnikmi. V pestrej ponuke na prelome apríla a mája nechýbal ani chtelnické podujatie. Tamojší 32. beh oslobodenia mal v štartovej listine 21 škôlkarov, 70 školákov a 88 dospelých.

Do dediny v Piešťanskom okrese pricestovali účastníci od východočeskej obce Břehy (Petr Štangl, 49:27 min) až po východoslovenskú Snušinu (Martin Hanc, 53:07).

Rámcové kategórie, počnúc škôlkarmi (80 m) a končiac starším žiactvom (1 200 m), zaznamenali nasledujúci víťazný menoslov: Dominika Jankovičová (Trnava), Michal Piešťanský, Hana Magnusová, Denis Lukačovič, Katarína Slivová, Filip Damaškovič, Samuel Silný, Simon Bocian (všetci Chtelnica), Megan Čuvalová (ŠK Jablonica) a Naďa Urbanová (TJ Družba Piešťany).

Celkové prvenstvo na vyše desaťkilometrovom okruhu dospelých ctitelov džogingu s prehľadom obhájili známi vytrvalci, Myjavčan Filip Moravec a Piešťanka Jana Úradníková, mamička dvoch detí.

„Dažde z predošlých dní vôbec neublžili ani zvlnenému lesnému úseku s trávnatým povrchom. V takomto teréne trénujeme aj doma, v Myjave. Príjemný zážitok umocnilo tretie miesto brata Richarda,“ uviedol absolútny víťaz F. Moravec.

„Milou spomienkou na môj prvý štart v Chtelnici zostane úvod s holubicami. Ak mám správne informácie, podobnou tradíciu sa na Slovensku môže popýšiť iba Medzinárodný maratón mieru v Košiciach,“ konštatovala Soňa Macejáková z Bratislav.

Priazeň početných divákov sa ušla i najstaršej dvojici, Deziderovi Ferenczimu (rok narodenia 1935, Tatran Turany) a Emílii Badinskej (1941, Klub rekreačného behu Partizánske). Naopak, najmladším vytrvalcom na hlavnej trati bol Tomáš Štíbrányi (2001) z Brestovian,

ktorého klasifikovali na 68. pozícii časom 1:00:17 h.

Zastúpenie mali aj domáci vytrvalci. „Kondičnému behu sa aktívne venuje čoraz viac Chtelnčanov, vrátane dievčat a žien,“ prezradil starosta obce Peter Radošinský. Spolu s hlavným gestorom pretekov viedol technických realizátorov riaditeľ organizačného štábu Drahomír Mráz a tajomník Ján Sirota. Podľa ich slov, o rok pribudne do propozícií nová kategória, veková skupina žien od 50 rokov.

Absolútne poradie (10,3 km / asfalt + kopcovitý terén)

* muži: 1. Filip Moravec (1993, TJ Spartak Myjava, 36:23 min), 2. Ľuboš Miklovič (1980, Horná Streda, 37:56), 3. Richard Moravec (1996, Spartak Myjava, 38:20);

* ženy: 1. Jana Úradníková (1983, TJ Družba Piešťany, 43:09) – celkovo dvanásťa, 2. Zuzana Kyselicová (1991, Dubnica nad Váhom, 46:11), 3. Kristína Vicenová (1992, Malacky, 48:40).

Premianti ďalších kategórií: Pavol Bortel (M40 / 1976, Dubnica n. V., 42:56), Erví Páleník (M50 / 1962, NONA Trenčín, 41:28 – celkovo štvrtý), Ján Cvičela (M60 / 1956, BK 2000 Klačany, 41:41 – celkovo piaty), Marián Cypríán (M70+ / 1947, MAC Dubnica n. V., 49:32); Zdena Hettešová (Ž40+ / 1973, Dolná Krupá, 55:35).

V hlavnom behu sa predstavilo aj pätnásť štartujúcich s trvalým bydliskom v Chtelnici. Medzi mužmi vbehol víťazne do cieľovej pásky Ľubomír Soják (1985, 42:23 – šiesty v absolvutnom hodnotení) a zo žien bola najrýchlejšia Michaela Bocánová (1983, 1:01:10). Po skončení pretekov sa záujemcovia presunuli do už zreštaurovaných priestorov rozsiahleho chtelnického kaštieľa.

Text: Jaroslav Lieskovský
Foto: Marián Bartoš

Športové hry 2017

Združenia miest a obcí, región JE Jaslovské Bohunice v spolupráci Mikroregión nad Holeškou a Obec Chtelnica usporiadali dňa 8. júna pre žiakov základných škôl regiónu podujatie s názvom Športové hry 2017. Slávnostné otvorenie hier sa konalo v športovom areáli pri ZŠ Chtelnica o 9. hodine za účasti viac než 1200 detí a ich pedagógov.

Cieľom bolo predovšetkým zapojiť žiakov základných škôl do športovania, a to nielen tých, ktorí pravidelne reprezentujú svoje základné školy na olympiádach a súťažiach. Snahou organizátorov bolo rozvinúť u žiakov pohybové aktivity, športového ducha a myšlienku fair play, podporiť spoluprácu obcí v regióne a propagovať činnosť samosprávy a jej spoluprácu v regióne. Žiaci súťažili v disciplínach ako futbal, atletika a vybíjaná. Pre žiakov bol pripravený sprievodný program v podobe naufukovacích atrakcií, maľovanie na tvár a ďalšie športové disciplíny na vyplnenie voľného času. Umiestnení súťažiaci boli odmenení medailou a vecnou cenou, zúčastnené školy získali diplom za účasť a tričká s logom športových hier.

-red-
foto: Archív obce

Jún – mesiac poľovníctva

Mesiac jún si už tradične pripomíname ako „Jún - mesiac poľovníctva a ochrany prírody“, ktorý symbolizuje neustále sa opakujúci zrod nového potomstva živočíchov, ako obnoviteľného zdroja našej prírody.

Jún je zároveň aj mesiacom, v priebehu ktorého začína dozierať úroda na poliach, v záhradách a sadoch, hlavne vďaka namáhavej, ale o to záslužnej práci poľnohospodárov, a taktiež vďaka poľovníkom, ktorí zverené prírodné zdroje starostlivo opatrujú a zveľaďujú.

Celoročná starostlivosť členov Slovenského poľovníckeho zväzu je zameraná predovšetkým na budovanie a údržbu poľovníckych zariadení, na prikrmovanie a pozorovanie zveri, na výsadbu stromčekov a kríkov, ktoré poskytujú úkryt a obživu zveri. Na lesných lúčkach a políčkach sa v tomto období pripravujú zásoby plodín pre zimné prikrmovanie. Poľovníci ročne odpracujú tisícky brigádnických hodín pri zveľaďovaní svojich revírov a starostlivosť o volne žijúcemu zveri. Preto mládeži treba zamedziť zneužitie vzduchoviek, chytanie mladej zveri, vyberanie vajec alebo mláďat z hniezd. Nemiestne je aj poškodzovanie kŕmidiel, soľníkov, posedov a ďalších poľovníckych zariadení. Nájdú sa aj takí jednotlivci, ktorí chytajú zver do pascí, slučiek, chcú doma chovať srnu a pod. V posledných rokoch hlavne v mestách sa rozšírila móda chovať psy a mačky. Majitelia po čase nevedia čo s nimi, tak ich nechávajú pri benzínových pumpách alebo pri cestách. Opustené zvieratá sa túlavú, prenasledujú lesnú i poľnú zver a často prenášajú besnotu. Výchovno-osvetovou prácou treba pôsobiť aj na širokú nepoľovnícku verejnosť. Je potrebné vysvetlovať význam poľovníctva, aby sa nepoľovnícka verejnosť nepozerala nevšímavo resp. pohrdavo na rozvoj poľovníctva a na činnosť poľovníka.

Poľovníctvo na Slovensku predstavuje koncepčnú a odbornú činnosť, ktorá sa vykonáva v prírode a je vo veľmi úzkom vzťahu k voľne žijúcim živočíchom. O význame poľovníctva v našej kultúrnej krajine, teda niet pochýb.

Práve mesiac jún preto členovia slovenského poľovníckeho zväzu

• Účastníci slávnostného zasadnutia rady SPZ

• Časť vyznamenaných

(SPZ) využívajú už tradične na organizovanie rôznych aktivít vo vlastných poľovníckych združeniac a spoločnostiach, ako sú napríklad: posedenia s rodinnými príslušníkmi, spoločenské zábavy, strelecké preteky, súťaže pre deti a podobne. Za obetavú celoročnú prácu poľovníkov nastáva práve čas aj na ocenenie jednotlivých členov, ktorí sa svojou pracou príčinili o rozvoj slovenského poľovníctva. V poľovníckych združeniac a spoločnostiach sa vyhodnocuje práca jednotlivcov a navrhujú sa poľovníci na vyznamenanie a ocenenie za ich prácu. Osvetová komisia musí všetky návrhy prehodnotiť a podľa daných kritérií vyhodnotiť udelenie jednotlivých druhov vyznamenaní. Po splnení podmienok daný návrh schvaluje predstavenstvo Okresnej organizácie SPZ Piešťany, rada Okresnej organizácie SPZ Piešťany a rada SPZ. Samotné slávnostné ocenenie vyznamenaných členov sa koná práve v mesiaci „Jún – mesiac poľovníctva a ochrany prírody“.

Aj v tomto roku slávnostné zasadnutie otvoril Ing. Milan Sivák – predseda Okresnej organizácie Slovenského poľovníckeho zväzu Piešťany (OkO SPZ Piešťany) a Obvodnej poľovníckej komory Piešťany (OPK Piešťany).

Program bol zameraný práve na podávanie členom za vykonanú prácu a odovzdávanie vyznamenaní III., II., I. stupňa „Za významné zásluhy o rozvoj poľovníctva na Slovensku“ a vyznamenania Zlatý kamzík.

Po slávnostnom príhovore Romana Benadikta predsedu osvetovej komisie OkO SPZ Piešťany, predsedu OkO SPZ Piešťany Ing. Milan Sivák a tajomník OkO SPZ Piešťany Peter Tekula postupne odovzdali jednotlivým členom vyznamenania SPZ.

Po odovzdaní vyznamenaní nasledovalo spoločenské posedenie spolu s pohostením, ktoré sa nieslo v druhej debate a piatej atmosfére.

Text a foto: Ivan Cisár

Postup!

Po dlhých piatich sezónach mužstvo z Chtelnice konečne postúpilo do vyššej ligy v stolnom tenise. Udzialo sa tak v sezóne 2016/2017 a od nasledujúcej 2017/2018 budeme (dúfam, že na dlhšiu dobu) hrdym účastníkom siedmej (a možno časom aj vyššej) stolnotenisovej ligy trnavskej oblasti.

Historický úspech sa podaril partií chlapcov pod taktovkou hrajúceho trénera F. Martonkoviča. Dôležité body zbierali domáci Ľ. Mráz a M. Kadúc. Pripojilo sa aj trio legionárov – bratia Vlkovičovci z D. Lopašova a R. Reško z obce Kočín-Lančárv. V sezóne sme skončili v tabuľke na druhom mieste, v nadstavbovej časti sme sa prebojovali do finále o víťaza ôsmej ligy, v ktorom sme neuspeli proti družstvu z Veselého. Našťastie v baráži s predposledným družstvom siedmej ligy – Trakoviciami sme nenechali nič na náhodu a presvedčivo sme vyhrali

obidve stretnutia a zaslúžene sme postúpili. Gratulujem.

Chtelnické B-družstvo, zložené čisto z Chtelničanov vo svojej premiérovej súťažnej sezóne zbieralo skúsenosti, ale aj body a bolo príjemným osviežením ôsmej ligy. Umiestnilo sa na konečnom siedmom mieste (zo 17-tich), čo u začínajúceho družstva vôbec nie je obvyklé. Gratulujem ešte viac.

Teším sa ďalšiu sezónu, v ktorej budú obidve naše družstvá potvrdzovať svoje kvality a dokazovať oprávnenosť startovať v siedmej, resp. ôsmej lige.

Teším sa aj na nových ping - pongistov, ktorí prídu na tréningy do telocvične Základnej školy v Chtelnici a budú chcieť dokázať niečo podobné ako chlapci z obidvoch družstiev v uplynulej sezóne.

Text: Ján Sirota

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

Projekty s názvom

„32. ročník Behu oslobodenia Chtelnice“
„Propagácia chtelnického kaštieľa“
„Podpora detských čitateľov“
„Posedenie s dôchodcami“

sú realizované s finančnou podporou
Trnavského samosprávneho kraja.

The poster features a dark blue background with a golden laurel wreath framing the text. In the center is a small illustration of a historic building. Below the wreath, the text reads:

Kino
POD HVIEZDAMI
Areál historického kaštieľa
V CHTELNICI

PIATOK – 30. JÚN

- 21:00 - **Osadné**
- 22:30 - **Gravitácia**

SOBOTA – 1. JÚL

- 21:00 - **Iné Svety**
- 22:30 - **Eva Nová**

PORUCHOVÉ LINKY

Elektrina – 0800 111 567
 Voda - 033/596 61 94
 Plyn - 0850 111 727
 Káblovka - 0907778915
 Tiesňové volanie - 112

OBECNÝ ÚRAD

033/779 41 25, 033/779 42 05
 0901 910 009

Po	7.30 - 12.00	13.00 - 16.00
Ut	7.30 - 12.00	13.00 - 16:00
St	7.30 - 12.00	13.00 - 17.30
Št	nestránkový deň	
Pi	7.30 - 12.00	13.00 - 14.30

OBECNÝ PODNIK SLUŽIEB

033/779 42 02

POŠTA Chtelnica

033/779 41 38

Po	7.30 - 11.30	14.00 - 15.30
Ut	7.30 - 11.30	
St	7.30 - 11.30	14.00 - 17.00
Št	7.30 - 11.30	14.00 - 15.30
Pi	7.30 - 11.30	14.00 - 15.30

LEKÁREŇ

033/779 42 60

**AMBULANCIA VŠEOBECNÉHO
LEKÁRA**

MUDr. Lucia Gajdošová
 033/779 41 18 - **od 13.00 do 14.00**
ambulanciachtelnica@gmail.com

ZUBNÁ AMBULANCIA

Vitalii Petretskyi
 0910 913 380
recepacia@estheticdental.sk

AMBULANCIA PRE DETI

A DORAST s. r. o.
 MUDr. Marta Hermanová
 033/779 42 11, 0908 718 813

ZBERNÝ DVOR

pondelok, streda 15.00 - 17.00
sobota 10.00 - 13.00